VERTALING
„ZO VRIEND, GA JIJ NOG NAAR DAT PARTIJTJE VAN FLEUR?"
„JE MAAKT ZEKER EEN GRAPJE MAN. NA DIE ONENIGHEID HOEF IK DIE TRIEN EVEN NIET TE ZIEN."
„ACH JE HOEFT OOK NIET OVERAL BIJ TE ZIJN." (JOMO = JOY OF MISSING OUT)

Als je kind straattaal rapt

Je zesjarige die vrolijk bekent ‘een kind van de duivel te zijn’ en een puber die je complimenteert met je ‘master feskulle patta’s’. De Nederlandse rappers hebben de Scrabbledoos flink opgeschud en daarmee ouders voor een dilemma geplaatst. Moet je accepteren dat je kroost geen ABN maar OBN spreekt?

tekst **IVAR HOEKSTRA** *beeld* **ISTOCK/GEERTJE CLAESSEN**

Moeder Danielle stond er beduusd naar te kijken afgelopen kerstvakantie. Haar jongste zoon van zes die in haar oude My First Sony-microfoon een bijzondere openbaring had op kerstavond: „Ik ben een kind van de duivel, mama jij hoeft niet te huilen.”
Maar het huilen stond Danielle nader dan het lachen. Zeker toen haar spruit vol geestdrift vrolijk doorzong: „Feesten, alsof elke dag hier mijn laatste is, hoop dat je deze draait op mijn begrafenis. Gooi drank en drugs maar over mijn kist.” Een tamelijk fatalistische tekst voor een zesjarige. „Dan sta je toch even raar te kijken als moeder als dit uit de mond van je zoontje komt.”
Want waarom zong zoon Wick in hemelsnaam deze satanische verzen?
Een troost: niet alleen haar Wick zong de afgelopen maanden met een engelengezicht over de duivel, op vrijwel alle schoolpleinen was het de meezing-hit. Met dank aan rapper Jebroer. De bedenker en zanger van het lied *Kind van de duivel*. Zelf is Timothy (Tim) Kimmam, zoals zijn echte naam luidt, niet onder de indruk van de gekwetste ouderzieltjes. „Wanneer je een kind leert dat de duivel slecht is, dan pas is het slecht”, aldus Jebroer, die zelf ook jonge kinderen heeft en docent is, onlangs in een interview met *Metro*.

Doodgaan

Volgens de rapper ging het lied over zijn eigen jeugd. „Ik zing: ‘Mama je hoeft niet te huilen’, omdat je moeder zien huilen voor mij het pijnlijkste is wat ik heb gezien. Dat mijn moeder vroeger niet trots op mij was en dat ze daarom moest huilen, dat wil je niet. Ik hoop nu, dat als ik morgen doodga, ze trots op mij is als zoon.”
Toch kon Kimmam op zijn klompen aanvoelen dat *Kind van de duivel* zou leiden tot geschokte reacties. Vooral in christelijke kring. Gevolg: partijen als het CDA en SGP wilden in streng gelovige gemeenten als Binnenmaas, Ouddorp en Vriezenveen optredens van Jebroer verhinderen.
Enfin, als ouderen iets willen verbieden, weet je dat het voor de jeugd alleen maar aantrekkelijker wordt. Daar wist Elvis alles van, die draaide niet voor niets zo wulps met zijn pelvis. Het zorgde in de jaren vijftig ook voor ‘moord en brand’-geschreeuw bij opvoeders en verrukte reacties bij de jeugd. Als ouders zich aan iets zo storen, dan moet dat ‘iets’ dus echt heel gaaf zijn. Wat dat betreft herhaalt de geschiedenis zich altijd.
Toen ik tien jaar was, mocht ik van mijn moeder geen elpee van Kiss hebben,

omdat de twee S'en in de bandnaam leken op de SS-runentekens van de nazi's. In combinatie met hun monsterlijk geschminkte gezichten en de lange tong van gitarist Gene Simmons was het voor mijn ma ondenkbaar mij de Kiss-elpee *Dynasty* (met de megahit *I was made for loving you*) voor mijn verjaardag te geven. Die heb ik toen dus maar zelf stiekem gekocht van mijn verjaardagsgeld. In hetzelfde jaar, 1979, brak ook de (Engelse) rap door in ons land. The Sugarhill Gang zong: '*I said a hip hop, hippie to the hippie, bubba to the bang bang boogie, boobie to the boogie*' en pa riep dat hij nog nooit zoiets stupides had gehoord. Zonneklaar dat ik dat singeltje moest hebben. Kinderen hebben een zesde zintuig voor dit soort dingen: alles wat volwassenen shockeert en irriteert pikken ze meteen op. Verbieden heeft geen enkele zin. Alle opvoedkundigen zullen het beamen: wanneer je zegt dat ze er niet naar mogen luisteren, wordt het aantrekkelijker. Bovendien is de negatieve invloed van rappers als Jebroer en Lil' Kleine op jonge kinderen gering. Die weten echt niet wat ze meezingen. Ze weten alleen dat jij als ouder er negatief op reageert, dan wordt het extra spannend om het juist wél te zingen.

Drugs of pinda's

Dus zingen ze tijdens een kinderdisco uit volle borst 'alle tieners zeggen ja tegen MDMA' (*Drank & Drugs* van Lil' Klein en Ronnie Flex) terwijl ze waarschijnlijk niet eens het verschil weten tussen M&M's en MDMA. Laat dus maar zingen. Kinderen kunnen heus wel wat hebben en raken echt niet in de war van een meisje dat suggestieve bewegingen op een boomstam maakt, zoals in de clip van *Drank & Drugs* van Lil' Kleine. Het is geen 1979 meer, in 2018 zien ze in *GTST* wel heftigere dingen. Vervelender wordt het in de pubertijd. Want pubers weten dondersgoed dat MDMA een drug en geen pinda in een chocoladejasje is. Toch blijkt uit alle onderzoeken dat rapteksten jongeren niet aanzetten tot meer drank, drugs, seks en geweld.

Relaxte moeders

De rapperstaal met woorden uit het Marokkaanse, Surinaamse, Antilliaanse en Turkse idioom leidt wel tot Babylonische spraakverwarring binnen het gezin, omdat geen ouder boven de - pakweg - dertig jaar weet wat er wordt bedoeld als je kind zegt: 'Yo kill! Wat een master feskulle patta's.' Twijfel alom, is het een uitspraak die een uurtje eenzame opsluiting op de tienerkamer verdient, of is het wellicht een compliment? Dat laatste dus. Je kind zegt eigenlijk: 'Ha grote vriend, wat een gave schoenen.' Maar het verschil tussen belediging en compliment schuilt soms in één woord. Zegt je kind 'skirre patta's ma' dan heb je als ouder de plank qua schoenkeuze volledig misgeslagen, want 'skirre' staat voor ouderwets, suf, versleten.
Het wordt in de volksmond al OBN

VERTALING **„ZEG VADER, DEZE THEE IS ECHT BUITENGEWOON SMAAKVOL, VIND JE NIET?"**

> ***Toen ik puber was, zeiden we 'onwijs gaaf'. Dat vonden we toen heel hip, maar is in vergelijking met nu tamelijk duf.***

genoemd: Onbegrijpelijk Beschaafd Nederlands in plaats van ABN: Algemeen Beschaafd Nederlands. Gelukkig is er de Club van Relaxte Moeders om radeloze ouders een beetje wegwijs te maken in de wereld van de straattaal. Opgericht door moeder Elsbeth Teeling, die door de bomen ook het bos niet meer zag, kun je op www. clubvanrelaxtemoeders.nl een digitale masterclass straattaal volgen. Je komt al een heel eind als je de volgende woorden onder de knie hebt: fissa = feestje, Fa2 of fattoe = grapje, waggie = auto, doekoe = geld, barkie = 100 euro, donnie = 10 euro, dampoe = scheet, osso = huis, patta = schoen, fittie = ruzie. O ja, wie nu als ouder denkt heel nieuwerwets te zijn door Yolo (*You only live once*) te roepen, dat is helemaal uit. Het is nu allemaal Jomo (*Joy of missing out*) wat de klok slaat.

Vuil aankijken

Elsbeth: „Ik heb zelf een dochter van dertien jaar die in de skatewereld zit en met veel van die termen thuiskwam. Omdat mijn man in het jongerenwerk zit en ook veel straattaal hoort, leek het mij leuk om er een blog van te maken." Met succes. De blog wordt veel gelezen. „Omdat veel ouders denk ik op hetzelfde fenomeen stuiten: je weet bij god niet waar je kind het over heeft. Laatst was ik bij de schoolmusical van mijn jongste van zeven jaar, achter mij zat een groepje kinderen van een jaar of elf, twaalf en veel van de termen die zij gebruikten, staan ook op mijn blog." Toen Elsbeth puber was, zei ze 'onwijs gaaf!'. „Dat vonden we toen heel hip, maar is in vergelijking met wat ze nu zeggen natuurlijk tamelijk duf." Zelf gebruikt Elsbeth in haar zinnen nu ook woorden als 'vet' en 'cool'. „Omdat die zo ingeburgerd zijn dat je het ook als volwassene wel kunt gebruiken zonder vuil aangekeken te worden door je puber. Maar dat betekent niet dat je als ouder ook 'master feskulle patta's dampoe' kunt roepen als je 13-jarige met nieuwe sneakers aan komt zetten. Dat is een stap te ver, want dat is hun eigen groepstaal waar ouders vanaf moeten blijven." Jongeren die hun eigen codetaal gebruiken, het is volgens taaldeskundige Vivienne Waszink, werkzaam bij het Leids Taalinstituut, van alle tijden. „Ik ben zelf uit 1977, toen ik puber was ging ik ook al naar heel veel hiphopfeesten en gebruikte thuis ook al termen waar mijn ouders niets van begrepen. Het is een manier om je als groep te identificeren en af te zetten. Alleen verspreidt die taal, met veel invloeden uit de rap en hiphop,

VERTALING „IK STAP ZO IN DE AUTO MAKKER. NOG EVEN GELD PINNEN VOOR NIEUWE SCHOENEN EN DAN KOM IK NAAR HUIS."

VERTALING „HOE LAAT KOM JE NAAR HUIS MIJN BESTE? IK HEB BIJZONDER LEKKERE CUPCAKES GEMAAKT!"

WIE IS WIE IN RAPPERSLAND

Voor alle ouders die niet zo thuis zijn in de Nederlandse rapperswereld even een update.

Rapper Boef
Kwam onlangs negatief in het nieuws omdat hij een paar meisjes, die hem een lift hadden gegeven, op Facebook uitmaakte voor kechs (hoeren) Had een nummer 1 hit met zijn rapsong *Habiba*.

Jebroer
Rapper uit Voorschoten en de man achter het door volwassenen zo verfoeide *Kind van de duivel* dat in Nederland en België een grote hit was.

Lil' Kleine
Artiestennaam van Jorik Scholten. Samen met Ronnie Flex kwam hij met het nummer *Drank & Drugs* in 2015 op nummer 1 in de Top 40 en Mega Top 50. Kwam negatief in het nieuws nadat hij tijdens een optreden tegen zijn toeschouwers 'je moeder is een hoer' riep.

Kraantje Pappie
Hiphopartiest en tv-presentator. Hij staat bekend om zijn overdreven manier van rappen. Zijn vader was vroeger kraanmachinist in de Rotterdamse haven.

Famke Louise
Is vlogger, model en zangeres. Eind 2017 behaalde ze hits met de nummers *Op Me Monnie* en *Vroom* (daar kreeg ze vanuit de muziekwereld veel kritiek op, maar onder de jeugd is ze razend populair). Haar eigen YouTube-kanaal heeft miljoenen views.

zich nu veel sneller via social media."
Toch zijn de woorden uit vreemde talen geen 'bedreiging' voor de Nederlandse taal. „Daar wordt altijd zo overspannen over gedaan: we verliezen onze eigen taal! Onzin. Jongeren bezigen woorden als patta's, doekoe en fittie vooral onder elkaar. Ze zullen ze echt niet in een sollicitatiegesprek of werkstuk voor school gebruiken. Straattaal beslaat daarvoor ook te weinig onderwerpen. Het zijn woorden die meestal over uitgaan, drinken en vriendschap gaan."

Stompzinnig

Toch sijpelt de straattaal langzaam door in de officiële woordenboeken. „Doekoe, patta's en fittie staan er nu in. Wel met de vermelding 'straattaal'. Het blijven dus woorden die in officiële stukken of verhalen niet zo snel terug zullen komen. In een verhaal in de krant over sportschoenen zal de journalist het over sneakers hebben, niet over patta's", weet Waszink. „Maak je als ouder of taalpurist dus niet al te druk, het ABN wordt niet bedreigd. Gun je kind zijn eigen geheimcode waar volwassenen niets van snappen." En al zitten er in de teksten van rappers soms woorden die je als ouder niet wil horen, vertrouw erop dat je kind ze - wanneer het ze al snapt - heus niet al te letterlijk neemt.
Dat sommige clips en rappers ronduit stompzinnig zijn, snappen niet alleen volwassenen. Mijn neefje van elf jaar ligt dubbel om het stupide *Vroom Vroom* van vlogger/rapper Famke Louise met de repeterende zin 'Misschien koop ik wel een Bentley, misschien koop ik wel een Honda!' Hij weet al dat het cult is zonder het begrip 'cult' te kennen.
„Laatst vroeg mijn zoontje van acht jaar of hij een liedje van rapper Kraantje Pappie mocht luisteren op de iPad. Dan kun je als ouder wel heel verkrampt gaan doen, maar dan luistert hij het wel bij vriendjes. Je kunt de buitenwereld niet tegenhouden", zegt Jeroen, vader van twee. „Je moet als ouder gewoon dicht bij jezelf blijven. Zolang je je kinderen gewoon leert beleefd te zijn, met twee woorden te spreken, geen boeren te laten en aardig te zijn voor anderen, kortom de gewone dingen, dan hoef je je echt geen zorgen te maken om de soms wat rare teksten die ze oppikken in rapnummers."
Voor de ouder die toch een poging wil wagen om mee te praten als zijn of haar kind zit te chillen met vrienden, raadpleeg de site van Elsbeth. Als je het volgende gesprek kunt volgen, ben je al een heel eind: „Hoe laat kom je osso g? Ik heb master feskulle lasagna gemaakt! Ik stap zo in de waggie kill. Nog even Floes pinnen voor nieuwe patta's en dan kom ik osso. Ah, dat was een master feskulle prank kill. Ga jij nog naar die fissa vanavond? Ki welloe g, ik blijf lekker osso bij jou!"
Vertaling: „Hoe laat kom je thuis vriend? Ik heb supergave lasagna gemaakt. Ik stap zo in de auto vriend. Nog even geld pinnen voor nieuwe schoenen en dan kom ik thuis. Ah, dat was een supergave grap maat. Ga jij nog naar dat feest vanavond? Nee, nee ik blijf lekker thuis bij jou!"
Heb je de helft goed? Dan ben je puberproof en snap je in ieder geval wat er staat als je de WhatsApp van je kind stiekem checkt. Wie weet ben je dan binnen de kortste keren bae met je kroost. Wat? Bae? Ja, bae. Het is de overtreffende trap in vriendschap: *you before anyone else*. Voor zolang het duurt natuurlijk, één fout en je bent als ouder zo weer skirr: oud en versleten..

VERTALING: „HARDER DUWEN PAPPIE, JE LEEFT MAAR EEN KEER, NIETWAAR?" (ODO = ONLY DIE ONCE)

VERTALING: „WAUW SCHAT, DIE IS ECHT FANTASTISCH!"

> ***Roep als ouder niet 'master feskulle patta's dampoe!' als je 13-jarige nieuwe sneakers heeft. Dat is een stap te ver, het is hun eigen groepstaal waar ouders vanaf moeten blijven.***